

Rumunski. Južno-vzhodno od Hötzinga bili so Rumuni preko Morisora proti Petroseny nazaj vrženi. V gorovju Gergeny in Kelemen bojevo dotikanje. — Fronta nadvojvode Karla. Rusi so v Bukovini svoje napade nadaljevali. Na obeh straneh od Dorna Watra borijo se z njimi tudi rumunske armadne množice. Avstro-ogrške in nemške čete vrgle so vse, deloma z najmočnejšim topovskim bojem pričete navale sovražnika nazaj. Južno-vzhodno od Ludove potisnil je nasprotnik ozki del naše fronte nekaj proti zapadu. Pri Lipnica Dolni zadobil je nemški protinapad nadalje na prostoru. — Fronta princa Leopolda bavarskega. V prednjem polju armade Böhm-Ermolli uspešna poizvedovanja. Pri bojevni skupini generala Fath se je **zavzelo mostičje od Zarecze**. Avstro-ogrške in nemške čete generallajtnanta Clausius prekoračile so 4 zaporedoma ležeče črte in vjele **31 ruskih oficirjev, 2500 mož** ter zaplenile 17 strojnih pušk.

Italijansko bojišče. Na visoki kraški planoti potekel je včerajšnji dan mirnejše, ker je napadalna sila v boju stališ italijanskih armadnih trupel vidno porabljena. Posamezni sunki sovražnika so bili zavrnjeni. Topovski boj je bil popoldne več ur dolgo jako ljut, zlasti v južnem delu visoke planote. Tam se je od začetka bitke sem inf. regiment št. 102 s hrabrim vzdržanjem odlikoval. — Pri Flitschu in na višku Fassana alpe odbile so naše čete več napadov slabjših oddelkov.

Južno-vzhodno bojišče. Pri naših bojnih silah ničesar pomembnega.

Namestnik generalštabnega šefa pl. Höfer, fml.

Naši vdrlí v novo sovražno postojanko v Dobrudži.

Nemško uradno poročilo od torka.

K.-B. Berlin, 19. septembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprehta. V pokrajini Somme pod vplivom slabega vremena nobeno večje bojevo delovanje. Artiljerijsko nastopanje je bilo vkljub temu mestoma jako ljuto. Vzhodno od Ginchy in pred Comblesom prepustili smo nekaj popolnoma sestreljenih jarkov nasprotniku in smo odbili delne napade pri Belloyu in Vervandovillersu. — Fronta nemškega prestolonaslednika. Na levi od Maase dospel je en francoski napad na zapadni strani od „Toter Mann“ mimogredoč v enega naših jarkov.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda bavarskega. Nemške in avstro-ogrške čete generala pl. Bernhardi vzele so v naskoku pod vodstvom generallajtnanta Clausius močno utrjeno rusko mostičje severno od Zarecze ob Stochodu in so zasledovale sovražnika do vzhodnega brega. **31 oficirjev, 2511 mož** in 17 strojnih pušk je padlo v naše roke. Pri Verepelnikih vjela je neka patrolja nemških lovcev **2 oficirja in 80 mož**. — Fronta nadvojvode Karla. Protinapad ob Najarowski prinesel je nadaljne uspehe. Število vjetih je na **več kot 4000 mož** narastlo. — V Karpatih od Smotrecja pa do pokrajine od Kirilababa živahni boji. Razni močni ruski napadi so odbiti. V pokrajini Ludove dosegel je sovražnik male uspehe. — Na obeh straneh od Dorna Watre imeli so Rusi in Rumuni pri brezuspešnih napadalnih poskusih težke izgube. — V Siebenbürgenu so bili Rumuni južno-vzhodno od Hötzinga od čet generallajtnanta pl. Staab premagani; zasledujemo jih.

Balkansko bojišče. Armada pl. Mackensen. V včeraj poročano rusko-rumunsko postojanko so zvezne čete na raznih točkah vdrlé. — Makedonska fronta. V dolini od Florine razvili so se novi boji.

Prvi generalkvartirni mojster Ludendorff.

Zmaga v Siebenbürgenu. — Odbiti laški napadi, izvršeni z nad 20 brigadami.

Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 20. septembra. Uradno se danes poroča:

Vzhodno bojišče. Fronta zoper Rumunsko. Rumuni so bili južno-vzhodno od Hötzinga popolnoma prepodeni; Petroseny in Szurduk-prelaz sta zopet v naši lasti. — Fronta nadvojvode Karla. V Karpatih nadaljuje sovražnik svoje napade z največjo vztrajnostjo. Južno od Luczone in južno od Bystrzeca pridobil je krajevne uspehe; drugače smo ga povsod nazaj odbili. Južno od Lipnice Dolne poskuša sovražnik brez uspešno, delati napram napredovanju nemškega protinapada z množinskimi sunki. — Fronta princa Leopolda bavarskega. Pri armadi Tersztyanszky bili so čez dan ruski napadalni poskusi v kali zadušeni. Zvečer podil je sovražnik med Pustomyty in Szelwowom globoke množice proti nemškim in avstro-ogrskim četam generala pl. Marwitz; bile so povsod vržene. Danes zjutraj ponovili so Rusi svoje navale. Posrečilo se jim je, pri Szelwowu na posameznih mestih v naše jarke vdreti; hitro pričeti protinapad prisilil je sovražnika, da se zopet umakne.

Italijansko bojišče. Italijanski topovski ogenj proti kraški visoki planoti je bil mestoma zopet jako živahen. Napadalni poskusi sovražne infanterije hvala našemu artiljeriskemu učinku niso prišli do razvitka. Kakor je zdaj dognano, imeli so branitelji visoke planote v 4-dnevnih težkih bojih proti sebi **20 infanterijskih brigad, eno kavaljerijsko brigado in 15 bataljonov bersaglierev**. — V Sugana-oddelku napadli so Italijani našo postojanko na Civaronu in potoku Maso. Bili so poljutem, do čez polnoči trajajočem boju pod velikimi izgubami popolnoma nazaj vrženi.

Južno-vzhodno bojišče. Nobeni posebni dogodki.

Namestnik generalštabnega šefa pl. Höfer, fml.

Veliki boji v Dobrudži.

Nemško uradno poročilo od srede.

K.-B. Berlin, 20. septembra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Fronta prestolonaslednika Rupprehta. Na bojišču ob Sommi nobeni dogodki posebnega pomena. Posamezni sovražni sunki so bili zavrnjeni. Mi smo imeli pri Flersu v napadih z ročnimi granatami uspehe. — Armada nemškega prestolonaslednika. Na zapadni strani od „Toter Mann“ bili so Francozi iz nekega malega, od njih še držanega kosa jarka vrženi. Pri temu je ostalo v naši roki **98 vjetih ter 8 strojnih pušk**. Naše patrolje so v noči na 19. t. v Champagni pri uspešnih podjetjih **46 Francozov in Rusov** vjele, danes ponoči pa južno od Rhonekanala nekaj Francozov.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda bavarskega. Zapadno od Lucaka nasproti četam generala v. d. Marwitz prišli so zopetni sovražni napadi po dnevu le deloma do izpeljave; v največjih krajih ni mogla ruska artiljerija vkljub streljanju na lastno svojo infanterijo to zadnjo prisiliti, da bi zapustila svoje jarke; šele zvečer in ponoči so pričeli močni napadi in so se zopet pod največjimi izgubami izjalovili. Mimogredoč pri Szelwowu vsiljeni nasprotnik je popolnoma nazaj vržen. — Fronta nadvojvode Karla. Ob Narajowski šel je za nas ugodni boj naprej. Močni sovražni napadi so bili zavrnjeni. V že zasneženih Karpatih trajajo ruski napadi naprej. Sovražnik je dosegel posamezne delne uspehe.

Bojišče v Siebenbürgenu. Rumuni so bili čez prelaz Szurduk nazaj vrženi.

Balkansko bojišče. Armada pl. Mackensen. V Dobrudži odbiti laški napadi, menjajoči boji. Z naglo pripeljanjem ojačeni se sovražnik v svojih postojankah najhujše upira. — Makedonska fronta. Pri Florini in Kaimakalanu bili so sovražni napadi deloma po bližinskem zavrnjeni; zapadno od Florine izomaknili se prednje čete sunku, vzhodno mesta k sovražnik presenetljivo napaden. Južno Belasica-Planine so Bolgari Italijane iz vasi Matnica in Poroj vrgli in 5000 cirjev ter 250 mož vjeli.

Prvi generalkvartirni mojster Ludendorff.

Izpred sodišča.

Predrage klobase.

Praga, 15. septembra. Od magistrata bila je Roza Chmel, soproga posestnika mesarja, na denarno kazen 1000 krona 100 dni zapore obsojena, ker je najvišje prekoračila in se tudi drugače ni držala lastnih navodil. V trgovini niso bile naplane nobene cene, kakor to postava določa, pa tudi klobase niso imele označene cene.

Posledice tatvine.

Maribor, 16. sept. Lenart Schenbil je pri grofici Herberstein v Gradu Grahag pri Sv. Lenartu v Slov. gor. kot kmet peec uslužben. Fant je ukradel grofici en flobert-puško, eno browning-pistolo s 23 patroni, žlice, vilice in nože, nadalje oskrbnico grada citre in vžigalnik. Patrone je prenesel in jih na ta način spremenil v dum-dum kroglice; s temi patronami je streljal v gradu. Pri neki priložnosti ustrelil je iz neprevidnosti Andreju Dehnik v vrat in ga tehiranil. Zaradi teh svojih lumparij bil je Schenbil obsojen na 4 mesece težke ječe.

Razno.

Na sejmu v Ptujju zahtevala je neka dekla za eno glavo zelja, ki ni niti 1¼ kile tehtala, eno krono. Vsak pošten kmetovalec mora priznati, da je taka zahteva škandalna lumparija. Na ta način ne more ljudstvo živeti. Sicer so pa cene na ptujskem mestnem sejmišču zdaj res lepe, tako da pridejo kmetje gotovo na svoje stroške. Mi jim to tudi pravimo, kajti kmet zasluži s svojim težkim delom boljšo bodočnost. Ali vsaka stvar mora imeti svoje meje in mero. Med postojnim dobičkom in oderuštvo je velikanska razlika.

Kava. Izšla je ministerska odredba, po kateri se sme od 18. septembra naprej žgana kava le k večjem po 8 kron, neprežgana pa k večjem po 6 K 40 h prodajati. Kdor jo bode dražje prodajal, kaznovan bode najstrožje. Po našem mnenju bode vsled tega kava za sedaj večinoma iz prodajalen izgubila. Zato pa naj bi slavna vlada tudi čimhitreje preskrbelo ceno kavo, ki jo zamorejo trgovci po omenjenih cenah prodajati, brez da tujci škodo.

Vojno žajfo namerava vlada „v kratkem“ v promet spraviti. Z žajfo delajo namreč gotovi oderuški špekulanti res gorostasne lumparije, za katere slišijo že davno na visoke. Ljudstvo si danes niti svojih cunj ne more oprati, ker je žajfa vsled judovskih manipulacij velikih krvososov tako prokleta draga.

Vinska trgatev je deloma že pričela, čeprav vreme ni prav ugodno. Kakor smo že v zadnji številki poročali, je pričelo groziti v nekaterih legah silno gniti, jagode so raz-

a pl. le in moralo se je hotè ali nehotè z bra-
ali so pričet. V ostalem priporočajo pa stro-
animi naki, da naj se kolikor mogoče dolgo s-
unkah rijo čaka, kajti le na ta način se zamore
onta. vst vina še izboljšati. Na vsak način
bili so naše vino letos prav dobro. Kmetje pa
boju tudi ne poslušajo razne špekulante in
le so kake, ki razširjajo med ljudstvom dosti-
bil je neumne in razburiljive govorice. Naše
od bode imelo in mora imeti
ljane to ceno, kakor jo zasluži. Poroc-
5 ofi bodemo svoj čas natančno, kako stoji ta
ojster sta in po kaki ceni se vinski mošt pro-
ter kupuje. Neumno bi bilo, zahtevati
trane cene, kakor jih zahtevajo gotovi
kajoci in nespametne ljudi na svoje li-
ne loveči ljudje. Istotako neumno pa bi
podcenjevati svoje vino in ga prodajati
pre nizki ceni. Zdaj je pač prva skrb, da
mo kolikor mogoče glede kakovosti dvigne,
držbi štajerska kapljica svojo zaslužno
ime. Zato je treba, da se izvrši trgateg
no, po strokovnjaških navodilih, vestno
umno. Mi smo vedno zastopali poštene
ense našega ljudstva in bomo vsled tega
gradnikom s pošteno resnico na roko šli.
ej se enkrat: ne prenaaglite se s trgatvijo,
poslušajte hujšakev in izvršite trgateg
ter umno! Več prihodnjič.

Čedna ženska. Na Bregu pri Ptuj u imel
Matija Gruber, čistilec čreves, prav
poletje. Moral je pa kot črnovojnik v
sko službo in njegova mlada ženka si je
priliko izbrala, da je — pozabila na za-
sko zvestobo. Pričela je ljubavno razmerje
skim trémskim feldveblom. Samoumevno
a ljubezen pridno Julčko mnogo denarja
ala; denar pa je jemala iz mozeve bla-
na. Slučajno je prišel mož pravočasno do-
v in je napravil Julčkinem veselju kratki
me: komandiral ji je „rechts um, marš“
posvaril vse ljudi, da naj ji ne posojajo
marja. Tako je prav! Julčka naj le živi
taje ljubezni, dokler to gre; vsak pošten
pa bode vedel, kaj ima o taki ženski
ti. Da bi le vsi moške, katere nesramne
mice sleparijo, tako odločno red napravili.
st! — to je edino pravo povelje.

Velika rudniška nezgoda v Trbovljah. O tej
reči smo že v zadnji številki poročali.
ljudci „Delavec“ piše o njej sledeče: V noči
6. septembra je povzročila v trbo-
vskem rudniku eksplozija jamskih plinov
nezgoda. Zgodila se je nezgoda v postran-
nem rovu zapadnega revirja, kjer je delalo
rudarjev. Kako je pravzaprav nastala ne-
zoda, se najbrže ne bo dalo dognati, me-
da pa, da so prodrli plini najbrže iz sosednih
rudnikov, ter da je bila ali katera varnostna
oprema pokvarjena, ali pa jo je kdo delavec
popravljati in so se pri tej priliki vneli
plini. Komisija namreč trdi, da so bile vse
varnostne naprave v popolnem redu. Ker je
eksplozija vse razbila, se z gotovostjo pač ne
bomo moglo dognati pravega vzroka, ki ga
mo razlaga vsak po svoje. Nezgoda se je
zgodila in žrtev pri tej nezgodi je sedem
rudarjev, ki so bili usmrčeni. Nesrečne žrtve
so: Jožef Vrabčič, oženjen, oče 3 otrok, oženjen,
Franc Ban, oženjen, oče 6 otrok, oženjen,
Franc Zavrl, neoženjen, Anton Drnovšek,
oženjen, oče 4 otrok, Anton Graber, neože-
nen, Franc Hribar, oženjen, oče 6 otrok. V
rudniku sta bila prepeljana Gačnik in Bre-
znik, ki sta se bila ob nezgodi slučajno
okoli oddaljila, in so jih plini le omamili,
ker sta iz vse nevarnosti. V Trbovljah se že
neke časa ni zgodila večja nesreča in sedaj
je bila usoda kopico rudarjev in njihovih
domov in svojih bridko roko. — Dne 8. sep-
tembra popoldne se je vršil pogreb šestih
nesrečencev, sedmega, Drnovška so pa pre-
nesli v Kotrdrež v Zagorje v njegov rodni
kraj.

Kako je Rusija Rumune „osvobodila“. Ru-
muni se je oklenila Rusije, da bi z njeno
pomocjo „osvobodila“ Rumunce v Siebenbür-
gen. Pri temu je Rumunija popolnoma po-
stavila, kako ima Rusija navado „osvobojevati“.
Rusija ima pred seboj usodo Rumunov v Besa-
rabiji. V ruski državi zatirajo vsa

tuja ljudstva. Liga tujih narodov v
Rusiji je izdala posebno knjigo z napisom:
„Ali poznate Rusijo?“, v kateri tudi
popisuje, kako je Rusija „osvobodila“ Rumu-
ne v Besarabiji. Tam čitamo: Besarabija,
bogata deželica v južno-zahodnem kotu Ru-
sije ima danes okoli dve tretjini rumunskega
prebivalstva. Od 15. stoletja so bili Rumuni
tam gospodarji, in ko so prišli pod turško
oblast, jih niso Turki ne narodno in ne kul-
turno zaslužili. Rusija pa je smatrala za
svojo nalogo, da osvobodi krščansko ljudstvo
„turškega jarma“, kar je po hudih bojih tudi
dosegla v bucareškem miru leta 1812. Takrat
je dobila Rusija Besarabijo in berlinski kon-
gres leta 1878. ji je odkazal še ostanek. Vpliv
osvoboditve se je kaj kmalu pokazal; komaj
šest let pozneje so spremenili deželno vladu
v Visoki svet, ki so ga tvorili plemiči, in ga
je ruski senat potrjeval. Okrožne uradnike je
moral potrjevati ruski guverner. A kmalu so
odpravili tudi Visoki svet, leta 1834 so pre-
povedali rabo deželnega jezika v pisarnah in
pri sodnih, leta 1837 so pa jeli preganjati
tudi cerkev. Leta 1859 so odpravili deželni
jezik z licejev, takoj nato so prepovedali uvoz
rumunskih knjig in časnikov. S tem je bilo
samostojno življenje Rumunov v osvobojeni
Besarabiji takorekoč docela zatrto. Tudi poz-
nejše liberalne reforme narodnostne posebnosti.
Leta 1871 je Rusija postavila krono
svojemu „osvobojevalnemu delu“, ko je Kiše-
nevski škof v duhovnem semenišču v Kišene-
vu, kjer se izobrazuje vsa duhovščina iz de-
žele, odpravil pouk rumunskega jezika. Go-
jenci so morali govoriti ruščino, rumunsko
cerkveno petje, celo zvonjenje je odpravil in
leta 1875 so ustanovili tudi po samostanih
ruske šole. Enako je ravnala Rusija z onim
delom Besarabije, ki ga je dobila leta 1878,
in konec konca je bilo, da je postala Besa-
rabija navidez prava ruska pokrajina. Po
mestih se Rumuni še upirajo porušenju, po
deželi pa tudi niso Rusi dosegli svojega na-
mena. Zato pa stoji ti Rumuni na jako nizki
kulturni stopnji. Statistika pravi, da tam ne
zna čitati in pisati 80 odstotkov prebivalstva;
le 17 odstotkov moških in 4 odstotki žensk,
znajo oboje. Leta 1912 je slavila Rusija sto-
letnico osvojitve Besarabije. Tistega dne so
bili časniki v sosedni Rumuniji črno obrobljeni
in v Bukarešti so razobesili črne zastave.
— In zdaj? Zdaj so podkupljeni rumunski mi-
nistri s svojim kraljem lastni narod ruski ti-
raniji prodali!

Spomin. Iz Prage se „R. D. V.“ piše:
Nad „Marienschanze“ stoji krasna vila in
gleda ponosno preko Moldave na mesto. Ve-
sele slavnosti se je praznovalo enkrat v tej
kneževsko urejeni hiši, mogočne osebnosti iz
vseh dežel, ki stoje zdaj z našo domovino v
boju, so prihajale in odhajale. Zdaj je ta hiša
zapuščena in od oblasti zaprta, ker je bil njen
lastnik, poslanec dr. Kramarž zaradi nav-
adne veleizdaje na smrt in vešalah obsojen.
Najvišja mesta v državi so stala temu možu
odprta — saj je vžival polno zaupanje tak-
ratnega namestnika; on pa je vse odbil, ker
je hrepenel le po enem: biti avstrijski posla-
nik v Petersburgu. Tja se je zlasti od Kra-
marževe žene, hčerke nekega ruskega gene-
rala, „diplomatske“ niti pletlo. V veliko srečo
avstrijska vlada to rusko hrepenenje dr. Kra-
marža ni izpolnila...

Oddaja žita. Okrajni žitni nadzorniki in
komisijonarji so dobili za preračunanje oddaje
žita vojno-žitno-prometnemu zavodu sledeči
ključ: Od pridelanega žita se računa 20 %
žita za seme, 132 kg za prehrano vsake osebe
na leto. Pri žitu se v teh 132 kg vračuna
eno tretjino (44 kg) pšenice in rži, eno tret-
jino ječmena in eno tretjino koruze. Ako pa
ima na primer kdo samo pšenico in koruzo, se za
domačo uporabo računa vsakega polovico. Le-
tos se bo v večji meri kot dosedaj upoštevalo tu-
di dinarje. Lansko leto so, kakor nam je zna-
no, mnoga okrajna glavarstva dinarje je
števila kmetskih delavcev črtala. Letos pa se
bodo dinarji računali po sledečem ključu:
Ako rabiš celo leto vsaj 180 dinarjev, t. j.
ako je eden ali več dinarjev vsaj 180 dni
delal pri tebi, se računa tako, kot bi imel

skozi celo leto vsak dan enega dninarja na
hrani. Ako pa je dneve več kot 365 dni, se
računata dve osebi. Za vsakih 365 dni se ra-
čuna po en dninar. Vzamimo primer: Kmet
je pridelal 800 kg pšenice, 300 kg ječmena,
500 kg rži in 1200 kg koruze, t. j. skupno
2800 kg žita. Za seme se mu mora od tega
pustiti vsaj 560 kg. Ker ima 6 stalnih ljudi
na hrani in znašajo dneve na leto 550 dni,
se mu računa 6 in 2, to je 8 oseb vsak dan.
Za vsako osebo si sme obdržati za celo leto
132 kg žita, to je 1056 kg. Ako se k temu
prišteje 560 kg za seme, znaša količina žita,
katere se mu ne sme odvzeti, 1616 kg. Od-
dati mora po tem računu 1184 kg žita. Ako
bi se torej komu predpisalo preveč žita za
oddajo, naj napravi ugovor na okrajno gla-
varstvo in naj se sklicuje na ta ključ. Glede
oddaje ovsa je pa drugače. Shraniti se ga
sme samo 20 % za seme, a ves ostali oves pa
se mora oddati. Le kdor ima konje, si sme
za enega konja na dan odračunati 1 kg t. j.
za celo leto 365 kg.

Drobiža je pričelo primanjkovati; pri mno-
gih ljudeh je sicer tudi večji denar izginil,
ali na to se noben vrag ne ozira. Drobiž pa
je zaradi tega izginil, ker so nekateri ljudje
tako vnebovpijoče neumni, da skrivajo krone,
goldinarje, grošičke in „zeksarje“ iz tega ali
onega domišljenega ter izmišljenega vzroka.
Posledica tega je, da primanjkuje v splošnem
prometu potrebnega drobiža. Ljudje so ravno
— revni na duhu. Slavna oblast v splošnem
take pojave ne opazuje, ker ima preveč opravi-
titi z raznimi odredbami ter naredbami. Ali
ljudstvo opazuje pomanjkanje drobiža. Ker
pa je avstro-ogrška banka v zadnjih časih
izdala mnogo več drobiža nego preje, je do-
kazano, da gotovi bedasti ljudje drobiž skri-
vajo. Kaj imajo ti ljudje od tega, je pamet-
nemu človeku nerazumljivo. Posledica pa je
pomanjkanje drobiža v prometu. Vsled tega
so pričeli po raznih gostilnah, trgovinah itd.
že 2 kronske bankovce na polovico ali v štiri
kose trgati; polovico dajejo za 1 krono, eno
četrtino bankovca pa za 50 h. Filijalke avstro-
ogrške banke so izjavile, da to sprejemajo.
Po našem mnenju pa ima tako trganje de-
narja več slabih nego dobrih posledic. Ljudje
naj bodejo torej pametni in naj ne skrivajo
drobiža, ker je oslarija. Ako bi pa posamezni
tepci vkljub temu že nabirali krajcarje, groše
in krone, potem naj bode oblast tako pa-
metna in naj jim s silo postave pamet v
bučo zbije. Kajti vse kar je prav, — neum-
nost se mora tudi pokoriti resnim zahtevam
vojnega časa!

Posiljanje jajc. C. k. namestništvo je spre-
menilo z ukazom z dne 26. avgusta 1916 do-
ločbo namestniškega ukaza z dne 1. junija
1916, ki pravi, da je posiljanje jajc v kraje
izven Štajerskega po pošti in z vozom do-
voljeno le, če se doprinese prevozni list od
politične oblasti —, v toliko, da je potreben
prevozni list le za posiljanje jajc z vozom.

Velike tatvine so se izvršile na državnem
kolodvoru v Zagrebu. Tatovi so izvršili
tekot leta veliko število vlomov v zaprte
tovorne vozove, pri čemur se je pokradlo ve-
like množice kave, sladkorja, vina, pive, moke,
koruze, masti, petroleja, bakrene galice, usnja
itd. Doslej dognana skupna škoda znaša
okroglo 20.000 kron. V zadnjem času se je
opazilo, da so železniški uslužbenci usnje za
podplate prodajali. Napravilo se je hišne
preiskave, pri katerih se je pri železniških
uslužbencih našlo velike množine ukradenega
usnja in drugega blaga. Sedem železničarjev
in več drugih pomagačev pri tatvinah se je
zaprlo.

Patrijotično delo. Nabiranje in tombola v
prid štajerskega sklada za vdove, sirote in
invalidne, ki se je priredilo pred kratkim v
Ptuj u, imelo je sledeči uspeh: Darila 2466
kron 34 h, tombola 1488 kron 29 h, skupno
torej 3954 kron 63 h. Po odstetju gotovih
izdatkov v znesku 400 kron 68 h ostal je
čisti dobiček v znesku 3553 kron 95 h. Od
tega se je 900 K skladu za vojne vdove in
sirote okrajna in mesta Ptuj izročilo, ostalo
svoto pa nabiralnemu mestu v Gradec odpo-
slalo. Med darovalci je omeniti grofa Her-

berstein (500 K), župana Ornig (večjo svoto in eno svinjo), nadalje veliko število daril c. in kr. trénskega komanda, ki je podarilo večjo množino doma izdelanih rabnih predmetov. Seveda je zaslužila tudi mestna občina vso zahvalo, ker je pod vodstvom oskrbnika Arbeiter izvršila brezplačno vsa potrebna dela. Mestna godba je pri tomboli, godba c. in kr. bolnišnice v Sterntalu pa v mestnem parku svirala. Vsem gre lepa zahvala!

30.000 kron ukradenih. Odvetnik Alojz Salvi v Zadru skril je plehnato škatljo s 30.000 K pod drvmi v klet. Njegova dekla Johana Pokrajac mu je denar pokradla. Ukradeno škatljo z vsem denarjem so našli pri neki sestri tatice. Da more en odvetnik tako zarukan biti, da denar v kleti skriva, je pač čudež!

Vojni oderuhi. Pod sumom sleparije in prekupečevanja sta bila na Dunaju aretirana direktor družbe Reklame-Union Henry Bonoy iz Strasne na Ogrskem in agent Albert Kohn; oddali so ju deželni sodniji. Firma „Präzis“ kupila je od Kohna koncem julija en in pol vagona žajfe po 7 K 18 h za eno kilo. Vkljub temu, da je kupec po goje držal, ni dobil ne blaga ne naprej plačene svote. Ko firma ni mogla priti do svojega denarja, napravila je kazensko naznanilo. Zdaj se je dognalo, da je bil Kohn žajfo malo preje od direktorja Bondy kupil in sicer po 7 K 15 h za kilo. Kohn je bil plačal Bondyju 10.000 K naprej, pa tudi on ni dobil blaga. Bondy zopet je bil kupil žajfo po 7 K za eno kilo. Kupčija je bila napravljena en dan pred nadaljnjo prodajo na Kohna in Bondy je bil naprej plačal 7500 K. Ali je bila žajfa sploh kje, o tem se nobeden teh čudnih prekupečevalcev ni zanimal.

Trgovska zbornica v Zadru — razpuščena. Trgovinski minister je trgovsko in obrtno zbornico v Zadru zaradi prekoračenja njenega postavnega delokroga razpusil. Nadaljno delo zbornice upravljal bode neki vladini komisar, kateremu bode strokovnjaški svetovalec ob strani stal.

16-letni tat. Dne 9. t. m. je iz mariborske ječe 16-letni kaznenec Andrej Stibelj pobegnul. Še isti dan izvršil je vlom v Zweiningu, kjer je ukradel 60 K, nabasani revolver, moško suknjo, par čevljev in hlebec kruha. Na svojem begu prišel je v okraj Marenberg in je izvršil tudi tam dva vloma. Dne 13. t. m. pa se je posrečilo orožnikom, da so mladega zločinca vjeli.

Bavarski generalkomando proti vojnim oderuhom. Nadomestni generalkomando 1. bavarskega armadnega kora v Münchenu je sklenil, da vzame boj proti vojnim oderuhom v lastne roke. Komando bode po vsakem vtemeljenem naznanilu vojnim oderuhom takoj kupčijsko pravico odtegnilo in njih trgovine zaprlo, vse blago pa zaplenilo ter v prid občine razprodalo. Kupčijsko pravico se takim oderuhom ne bode več nazaj dalo in tudi imena oderuhov se bo brez ozira na njih osebe objavilo.

3000 rib zastrupljenih. Ribškemu najemniku Adolfu Persich v Celju bilo je pred kratkim iz njegovega potoka okoli 3000 rib (forel) zastrupljenih. Zločin je izvršil gotovo kak zlobni ribji tat.

Grške zmešnjave.

Na Grškem so zopet velike notranje politične zmešnjave. Dosedanja vlada z ministrskim predsednikom Zaimis, katerega sliko prinašamo, je odstopil. Ali tudi nova vlada gotovo ne bode zmešnjave spremenila. — Obenem prinašamo sliko bivšega grškega ministrskega predsednika Veniselos. Ta možakar, ki je podplačan od francosko-angleškega zlata, spada med najstrastnejše hujskače proti nam in našim zaveznikom. V zadnjem času pa je tudi med grškim prebivalstvom

Veliki sejem z žrebeti za ptujski okraj se vrši v torek, dne 3. oktobra 1916, na mestnem živinskem sejmu v Ptuj. Ker so cene za žrebeta sedaj jako visoke in se bode sejem vsled naznanil v raznih časnikih gotovo tudi od kupcev iz Zgornje Štajerske, Nižje-Avstrijske, Koroške in Kranjske obiskalo, se posestniki vabi, da svoja žrebeta zanesljivo na ta sejem pripeljejo. Kakor znano, velja zdaj krošnjarska prepoved, to se pravi: ne sme se žrebeta od hiše do hiše, od posesti do posesti kupovati; zato je pričakovati, da vsak pametni konjerejec v tem okraju na ta sejem svoja žrebeta prižene.

Šola Legat v Mariboru (zasebno učilišče za stenografijo, strojno pisanje, pravopisje, računstvo itd.) Opozarjamo cenjene čitatelje še posebej na ta izborni zavod. Prospekti so ravnokar izšli in se jih dobi brezplačno od direktorje, Maribor, Viktringhofgasse 17, I. nadstropje. Več glej v inzeratu našega lista.

Neposredni davki. V 4. četrtletju 1916 postanejo neposredni davki na Štajerskem dotekli oziroma plačni v naslednjih dnevih: I. Od zemljarine, hišne-razredovine in najmarine ter od 5 odstotnega davka od najemnine onih poslopj, ki so prosta najmarine: 10-mesečni obrok dne 31. oktobra 1916. 11-mesečni obrok dne 30. novembra 1916. 12-mesečni obrok dne 31. decembra 1916. II. Od občne pridobnine in pridobnine podjetij podvrženih javnemu dajanju računov: 4. četrtletni obrok dne 1. oktobra 1916. III. Od rentnine in dohodnine, v kolikor se ti davki ne pobirajo na račun državne blaginje potom odbitka po osebah oziroma blagajnicah, ki izplačujejo davku podvržene prejemke, 2. polletni obrok dne 1. decembra 1916. Dokler ni predpisana davčna dolžnost za tekoče leto, mora se plačevati davek po odmeri preteklega leta. Ako se ne plačajo davčni obroki najkasneje 14 dni po plačilnem roku, morajo se plačati tudi zamudne obresti od državnega davka in deželne doklade, če presega celotni državni davek dotične davčne vrste 100 K. Če se davki in doklade ne plačajo v 4 tednih po preteku plačilnega roka, iztirjajo se z zamudnimi obresti vred izvršilnem potom. Plačevanja izvrše se lahko tudi pri vsakem c. kr. poštnem uradu v nakaznem prometu pošto hranilnega urada.

Pohvalno priznanje vojaškega poveljstva Gradec bilo je izrečeno stražmojstru R. Spitzer in Antonu Uher armadnega trénskega vojnega depota št. 6, feldveblu Leopoldu Truschnigg in rez. rač. podčastniku 1. razreda Rudolfo Knecht nadomestne kompanije pijonirskega bataljona št. 3, nadalje računskemu podčastniku 1. razreda Jožefu Bednar trénskega nadomestnega depota v Ptuj za njih pridno in pogumno zadržanje pri nekem požaru dne 5. julija 1916.

Za 70.000 kron žita zgorelo. Dne 11. t. m. zvečer izbruhnil je pri Egeru na Češkem v gospodarskem poslopu graščaka Antona Schmelzer ogenj, ki je vpepelil shranjenega žita za 70.000 kron. Vzrok požara ni znan.

Požar. V gospodarskem poslopu posestnika Johana Sturm v Kollegu na Koroškem

nastal je ogenj, ki je vpepelil poslopje za žitno žetev, kmetijskimi stroji in orožjem in vso živino. Nesrečni posestnik ima za 3000 kron škode, medtem ko je le za 3000 kron zavarovan.

Nezvesta žena. Iz Feldkirchena na Koroškem se poroča: Neki pri tukajšnjem vinsem depotu nastavljeni rojeni Štajer vedel je iz pisma svojega brata, da mu postala njegova žena nezvesta. Posledica je bila, da se je napil in potem ustrelil. Na Švedskem so v nekaterih ljudskih lah vpeljali nemščino kot učni predmet, so izpoznali njen pomen.

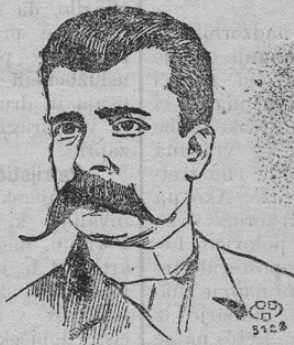
Cene stročnicam. C. k. namestništvo določilo najvišje cene za nadrobno prodajo stročnic. Cene znašajo za one občine, ki živijo ob železniški postaji, ali so oddaljene od najbližje železniške postaje 3 km, za 1 K 89 v za grah 1 K 21 v za 1 kg. V krajih, kjer znaša oddaljenost od najbližje železniške postaje do 10 km, se cene zvišajo za 1 v, v občinah pa, ki so še bolj oddaljene od železniške postaje (torej čez 10 km na celem 3 v. Te cene stopile so v veljavo 10. septembra t. l. Po tem času je na vsak način prepovedana prodaja za višjo kupnino.

Razburjenost zaradi domačih mlinov. Črna oblast pustila je mline vsled potrebne kontrole začasno zapreti, obenem pa tudi domače mline („žrmle“) zapečatiti. O tej zadevi je za naše prebivalstvo velevažnega pomena smo hoteli že v zadnji številki izpregovoriti. Ali takrat nam je slayna cenzura to na način zabranila in „Štajere“ je imel „fufus.“ Ljubeznivejša pa je bila mariborska cenzura s „Slov. gospodarjem“, ki je zagel že pretekli teden to stvar prav svobodno raztolmačiti. „Slov. gospodar“ pa je v svojem članku marsikatero neresnico poročal. Po našem mnenju se pa gre zdaj le zato, da ljudstvu celo zadevo pojasni. Kajti ljudstvo nahujskati ni težavna stvar, ljudstvo pa čiti pa je dolžnost poštenega časopisja. Cela zadeva stoji tako-le: V zmislu vladnih odredb je izdala c. kr. namestnija odlok, da se morajo domači mlini in ročni mlini zapečatiti, kar se je tudi večinoma že zgodilo. Izjeme so dovoljene le za kraje, ki so visoki v gorovju, ki imajo slabe transportne zmožnosti večjih mlinov in pri katerih je domači mlin torej neobhodna potreba. Te izjeme pa sme priznati le oblast sama. Okrajni načelnik gosp. Ornig in c. kr. okrajno glavarstvo v Ptuj sta z ozirom na razmere v ptujskem okraju takoj in v interesu ljudstva posredovala. Posrečilo se jima je, da se je zatvilo domačih mlinov za gotove kraje razveljavilo. V Haložah in v Rogoškem okraju so „žrmle“ proste. Morda se bode nam mogoče doseči to tudi za druge ednake kraje. Hvala gre v prvi vrsti omenjenim gospodom v Ptuj, da so za sedaj vsaj toliko dosegli, da tem, da to poročamo, pa hočemo še nastopiti proti gotovim hujskačem, ki ljudstvo pošiljajo v nesrečo. Prosimo kmete v njih lastni prid, da naj se ne razburjajo in naj ne trgajo pečatov raz „žrmelj“. Vsakdo, kdor se upne cesarski oblasti ali kdor raztrga cesarski pečat, zamogel bi biti hudo kaznovan. Ne šaljite si sami! Čujemo, da so v gotovih krajih razburjeni ljudje pečate trgali, zdaj pa da se izgovarjajo na otroke. To ni noben izgovor. „žrmle“ niso otroška igrača in starši so dolžni njih otrok odgovorni. Kmetje in kmetice! Pomislite posledice in ne upirajte se postavi, ker bi bile posledice za vas žalostne. To vam svetujemo kot kmetijski prijatelji!

Vojno-vjetih Rusov za kmetsko delo v nekaterih krajih ne dobijo ali pa se jim jih je celo odvzelo. Opozarjamo, da je najbolje, ako se obrne domači občinski predstojnik na poveljstvo ruskih taborišč. Dobi se pa tudi rekonvalescente-vojake za kmetsko delo. Obrniti se je na „Landes-Vermittlungs-Arbeitsstelle“ Gradec, Mehlplatz, oziroma pri ptujskem glavarstvu na g. dr. Steffan.

Loterijske številke.

Gradec, 13. septem. 1916: 61, 37, 29, 19, 61 Trst, 20. septembra 1916: 85, 9, 11, 52, 96

Ministrski predsednik Veniselos